علم

راوی ناکامی انسان

رایانه زنده ۲۲

پزشکی

نگاهی به بیماری آلزایمر

ورزش‌های قدرتی برای پیشگیری از پوکی استخوان ۲۳

خانه

چند نکته پیرامون نگهداری خاطرات کاغذی

در رویای لاغرشدن ۲۴

جامعه

آشنایی با شهرداران شهرهای دیگر جهان

شهردار لندن؛ سیاستمدار و جنجالی اما خندان و آینده‌نگر

میثم بصیرت

■ لیوینگستون، معلم یا سیاستمدار؟

«کن لیوینگستون» به مرد خندان در مقابل منتقدان معروف شده است. در تمام مدت، شوخ طبعی و چهره آرام او در مقابل حملات بی‌وقفه رسانه‌ها باعث عصبانیت رقبای سیاسی لیوینگستون (Ken Livingstone) شده اما این مسئله محبوبیت او را در بین لندنی‌ها افزایش داده است. لیوینگستون که نیمی از عمر خود را به فعالیت‌های سیاسی گذرانده است، در سال ۱۹۴۵ در لندن متولد شد و در مدرسه جامع تولز هیل تحصیل کرد. پس از هشت سال فعالیت به عنوان یک کارشناس در مرکز تحقیقات سرطان بیتی چستر، وارد مرکز تربیت معلم فیلیپا فاست شد و تحصیلات خود را در سال ۱۹۷۳ به پایان برد.

بدین ترتیب او دو سال بعد از عضویت در حزب کارگر و در سال ۱۹۷۱، برای معلم شدن آموزش‌های لازم را دید ولی سرنوشتش طوری دیگر رقم خورد و در همان سال به عضویت شورای منطقه لامبث انتخاب شد. لیوینگستون در فاصله سال‌های ۱۹۷۸-۱۹۷۱ عضو این شورا بود و سمت نایب‌رئیس کمیته مسکن را بر عهده داشت. او در فاصله سال‌های ۱۹۷۸ تا ۱۹۸۲ عضوی از شورای منطقه کمدن لندن و این بار دارای مقام ریاست کمیته مسکن در فاصله سال‌های ۱۹۷۸ تا ۱۹۸۰ بود. در سال ۱۹۷۳ به عنوان نماینده حزب کارگر در شورای لندن بزرگ موسوم به GLC انتخاب شد. او نایب‌رئیس کمیسیون برنامه‌ریزی مسکن در فاصله سال‌های ۱۹۷۵-۱۹۷۴ بود و در سال ۱۹۸۱ به عنوان رئیس شورای لندن بزرگ انتخاب شد. در این زمان بود که روزنامه‌ها به خاطر سیاست‌های جنجالی‌اش به او لقب Red ken دادند. او تا سال ۱۹۸۱ که نخست وزیر وقت انگلستان یعنی مارگارت تاچر شورای لندن بزرگ را منحل کرد در سمت ریاست این شورا باقی ماند.

لیوینگستون از سال ۱۹۸۷ تا ۲۰۰۰ به عنوان نماینده حزب کارگر در پارلمان به فعالیت پرداخت. اما قبل از اولین انتخابات شهرداری لندن در سال ۲۰۰۰ میلادی، به خاطر تخطی کردن از قول و قرارهایش در حمایت از کاندیدای رسمی حزب کارگر، از این حزب اخراج شد و به طور مستقل در انتخابات شرکت کرد. با پیروزی لیوینگستون در انتخابات سال ۲۰۰۰ شهرداری لندن، وی اولین شهردار انتخابی لندن بزرگ شد و رقیب خود در حزب کارگر را پشت سر گذاشت. او در زمان دومین دوره انتخابات شهرداری لندن، دوباره به عضویت حزب کارگر درآمد و در انتخابات شهرداری مجدداً پیروز شد. بدین ترتیب وی در سال ۲۰۰۰ برای بار اول و در سال ۲۰۰۴ برای بار دوم به عنوان شهردار لندن انتخاب شد. در این انتخابات وی به عنوان کاندیدای حزب کارگر بیش از ۳۶ درصد آرا را از آن خود کرده بود. نزدیک‌ترین رقیبان وی استیو نوریس کاندیدای محافظه‌کاران و سیمون هوگز کاندیدای لیبرال دموکرات‌ها بودند که به ترتیب ۲۹ و ۱۵ درصد آرا را از آن خود کردند.

■ مروری بر نظام اداره لندن بزرگ

سیستم کنونی اداره لندن بزرگ ساختاری دو سطحی دارد. در سطح نخست حکومت لندن بزرگ موسوم به GLA قرار دارد و سپس در زیر آن بوروهای ۳۲گانه لندن بزرگ به ارائه خدمات روزمره به شهروندان لندن می‌پردازند. حکومت لندن بزرگ از دو عنصر اصلی شهردار و شورای قانونگذاری (متشکل از ۲۵ عضو) تشکیل شده است که هر دو به طور مستقیم توسط شهروندان انتخاب می‌شوند. ضمن آن که این حکومت دارای چهار بدنه عملکردی شامل اداره آتش‌نشانی و برنامه‌ریزی امداد اضطراری، حمل و نقل لندن، موسسه توسعه لندن و پلیس کلانشهری لندن است. برای تشکیل حکومت لندن بزرگ در سال ۱۹۹۹ میلادی قانون جامعی به نام «قانون حکومت لندن بزرگ» به تصویب رسید. ضمن آنکه شهروندان لندن با شرکت در رفراندومی در سال ۲۰۰۰ به این ساختار جدید رای مثبت دادند. مهمترین زمینه‌های فعالیت حکومت لندن بزرگ را می‌توان در مواردی چون حمل و نقل، پلیس، آتش‌نشانی و برنامه‌ریزی امداد اضطراری، توسعه اقتصادی، برنامه‌ریزی، فرهنگ، محیط زیست و سلامت خلاصه کرد. بوروهای ۳۲ گانه لندن به عنوان واحدهای خرد تقسیمات شهری لندن خدمات روزمره شهر را تامین می‌سازند و حکومت لندن بزرگ به تامین خدمات کلان در گستره شهر لندن و توجه به امور استراتژیک موثر بر کل گستره شهر می‌پردازد.

براساس قانون حکومت لندن بزرگ، شهردار لندن، دارای اختیارات و وظایف متنوعی است. وی برنامه‌ها و سیاست‌های مورد نیاز شهر لندن را در ارتباط با موضوعات مختلفی چون حمل و نقل، ساختمان و کاربری زمین، توسعه اقتصادی، فرهنگ و غیره تنظیم می‌سازد، نماینده ساکنان لندن در داخل و خارج کشور محسوب می‌شود، مدیریت فعالیت‌های اجرایی حکومت منطقه‌ای لندن بزرگ (GLA) را بر عهده دارد، بودجه حکومت لندن بزرگ و بودجه نهاد حمل و نقل لندن را تنظیم و فعالیت‌های آنها را هدایت می‌کند و مقام‌های مسئول پلیس کلانشهری و اداره برنامه‌ریزی آتش‌نشانی و امداد اضطراری لندن را انتخاب می‌کند. همچنین وی نقشی کلیدی در هدایت و راهبری بدنه‌های عملکردی حکومت لندن بزرگ بر عهده دارد.

قانون حکومت لندن بزرگ در سال ۱۹۹۹ وظیفه برنامه‌ریزی استراتژیک در سطح لندن را بر عهده شهردار می‌گذارد و او را ملزم به تهیه یک استراتژی توسعه فضایی برای لندن و به‌هنگام‌سازی مداوم آن می‌نماید. طرح مزبور در حقیقت جایگزین رهنمودهای استراتژیک موجود می‌شود و تمام طرح‌های محلی بوروها نیز باید در انطباق کامل با این طرح تهیه شوند. شهردار همچنین موظف به تهیه استراتژی‌های موضوعی و موضعی دیگری برای لندن است. در حال حاضر شهردار لندن استراتژی‌های خود را در ۸ محور اصلی با عناوین کیفیت هوا، تنوع زیستی، فرهنگ، توسعه اقتصادی، آلودگی صوتی، توسعه فضایی (طرح لندن) و مواد زائد منتشر کرده است. ضمن آنکه استراتژی‌های شهردار در موضوعات فرعی دیگری در حال تهیه‌اند که از آن میان استراتژی‌های وی با موضوعاتی چون: سالمندان، مراقبت از کودکان، کودکان و جوانان، انرژی، غذا، صدمه‌های ناشی از الکل و مواد مخدر در پایتخت، کارتن‌خواب‌ها، خشونت بومی و مسئله سرمایه‌گذاری در پایتخت منتشر شده است.

■ لیوینگستون و شرایط پیش‌رو در اداره لندن

لندن بزرگ با مساحت ۱۵۸۴ کیلومتر مربع، ۱/۲ درصد از مساحت کل کشور انگلستان را به خود اختصاص داده است و با جمعیت ۷/۲ میلیون نفری، بزرگ‌ترین شهر اروپا است. پیش‌بینی‌ها نشان می‌دهد جمعیت لندن در سال ۲۰۲۰ به بیش از ۸ میلیون نفر خواهد رسید. لندن در بین مناطق مختلف کشور انگلستان دارای بالاترین میزان بیکاری است. میزان بیکاری در لندن ۷ درصد است که در مقایسه با میزان بیکاری کشور انگلستان ۴/۷ درصد بالاتر است.

در شرایطی که ۳۰/۷ درصد از جمعیت لندن به گروه‌های اقلیت قومی تعلق دارند تلاش جهت کاهش فاصله میان گروه‌های مختلف اجتماعی و کاهش تعارضات قومی و مذهبی در این شهر از اهمیت بسزایی برخوردار است. امنیت شهر لندن نیز جز مسایل اساسی این شهر محسوب می‌شود. بدین ترتیب بخشی از فعالیت‌های حکومت لندن بزرگ با هدف کاهش جرایم و بزهکاری‌ها و برنامه‌ریزی اجتماعی انجام می‌شود. ضمن آنکه همانگونه که اشاره شد برای تامین امنیت این شهر پلیس کلانشهر لندن زیر نظر شهردار به فعالیت می‌پردازد.

فضاهای باز، حدود ۳۰ درصد از مساحت لندن را به خود اختصاص می‌دهند. لندن ۱۴۷ پارک و باغ به ثبت رسیده و هشت پارک سلطنتی دارد. همچنین لندن دارای ۴ سایت میراث فرهنگی جهانی و ۱۷ موزه ملی است. بدین ترتیب لندن دارای جذابیت‌های فراوانی برای گردشگران است. در چنین شرایطی حکومت لندن بزرگ جدا از مسئله همیشگی ترافیک مجبور به تمرکز قابل توجهی بر موضوعات گردشگری، محیط زیست، توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی است.

لندن دارای دو بودجه است. بودجه مرکزی به مبلغ ۵ میلیارد پوند و بودجه مناطق که ۹ میلیارد پوند است. زیرساخت‌ها در لندن کامل است بنابراین این بودجه بیشتر برای اقدامات مربوط به اداره شهر و کارهای رفاهی هزینه می‌شود. خودکفایی مالی در لندن موضوعی طرد شده است و شهرداری لندن از کمک‌های دولتی برخوردار است. منبع درآمدی دیگری که شهرداری لندن به خوبی از آن بهره می‌برد گرفتن مالیات بردرآمد است. مالیات حدود ۱۹ درصد از کل هزینه زندگی یک شهروند لندنی را از بدو تولد تا مرگ تشکیل می‌دهد.

یکی از جذاب‌ترین موضوعات در اداره لندن مربوط به چگونگی مشارکت شهروندان در اداره شهر است. برای تصویب و اجرای هر طرحی در لندن ۸ مرحله وجود دارد که گذر از هر مرحله حدود ۶ هفته زمان نیاز دارد تا به طور کامل نظرات مردم در طرح‌ها اعمال شود. در این طرح‌ها تشکل‌های غیر دولتی، متخصصین، اساتید دانشگاه و... صلاحیت نظر دادن دارند. در مسایل مهم شهری از مردم همه‌پرسی می‌شود و در قانون الزام ملاقات اعضای شورا و شهرداری این شهر با مردم وجود دارد.

■ لیوینگستون مرد جنجال

زندگی سیاسی لیوینگستون مردی که قرار بود معلم شود سراسر جنجال بوده است. شهردار لندن از مشاجره‌کردن نمی‌هراسد، حتی اگر در حد عصبانی کردن نخست‌وزیر انگلیس باشد و یا به خاطر جلوگیری از تجمع کبوتربازها در میدان ترافالگر باعث خشم آنها شود. باید صراحتاً اینگونه گفت که برخی از سیاست‌های لیوینگستون در این سال‌ها، انتقادهای شدیدی را متوجه او ساخته است به طوری که روزنامه «سان» یک بار به او لقب نفرت‌انگیزترین مرد بریتانیا را داد.

لیوینگستون اکنون موفق شده است تا لندن را در رقابت با پاریس برای دستیابی به میزبانی المپیک ۲۰۱۲ موفق کند. به همین جهت او ماموریت جدیدی را نیز پیش رو دارد: آماده‌سازی لندن برای المپیک و اگر او یک بار دیگر در سال ۲۰۰۸ برای دوره‌ای ۴ ساله به عنوان شهردار لندن انتخاب شود آنگاه ثمره تلاش‌هایش شیرینی مضاعفی خواهند داشت. لیوینگستون به یادماندنی‌ترین رهبر لندن از زمان هربرت موریسون بوده است. وی در حال حاضر در میان اعضای حزب کارگر گزینه اصلی برای انتخابات آتی شهردار لندن در سال ۲۰۰۸ محسوب می‌شود. شاید این امر به سبب بازتاب موفقیت‌های وی و درک حزب کارگر از این واقعیت باشد که کاندیدای مناسب‌تری برای مطرح کردن وجود ندارد.

شهردار لندن برای برقراری ارتباط با مردم از روش‌های متنوعی استفاده می‌کند. پیش از هر چیز شهروندان می‌توانند به طور مستقیم با شهردار مکاتبه کنند. بدین منظور آدرس پست الکترونیک، آدرس پستی، شماره تلفن و دورنمای شهردار در سایت حکومت لندن بزرگ قرار گرفته است. دومین روش ممکن، شرکت شهروندان در جلساتی با عنوان «فرصت پرسش» است. در این جلسات که با حضور شهردار و اعضای شورای لندن برگزار می‌شود شهروندان می‌توانند سئوالات خود را پیرامون مسایل شهر لندن، برنامه‌ها، اولویت‌ها و سیاست‌های حکومت لندن بزرگ مطرح کنند. این جلسات دو بار در سال و هر بار در یکی از مناطق شهر لندن برگزار می‌شود. همچنین شهروندان می‌توانند از طریق مراجعه به سایت حکومت لندن بزرگ مسایل خود را مطرح کنند و در ارتباط با موضوعات ضروری اطلاعات خود را گزارش کنند. حضور در جلسات شورای لندن بزرگ روش دیگری برای ارتباط مردم و حکومت لندن بزرگ است. همچنین شهردار به طور مداوم گزارش‌هایی را در ارتباط با مسایل شهر منتشر می‌کند. جدا از این موارد، دسترسی آزاد به اطلاعات یکی از اصول انکارناپذیر در اداره شهر لندن است. ساکنان لندن و سایر افراد می‌توانند با مراجعه به سایت اینترنتی حکومت لندن بزرگ به آدرس www.london.gov.uk در جریان آخرین تحولات و طرح‌ها و برنامه‌های مصوب این شهر قرار بگیرند.

روشن بودن چشم‌انداز شهردار از آینده شهر لندن نیز تاکیدی دیگر بر دسترسی آزاد شهروندان به اطلاعات و شفافیت و پاسخگویی نظام اداره این شهر است. چشم‌انداز ارائه شده از سوی شهردار، منشاء تدوین برنامه‌ها و سیاست‌های توسعه لندن محسوب می‌شود. این چشم‌انداز که «چشم‌انداز شهردار برای توسعه لندن به عنوان یک شهر جهانی نمونه» نام دارد، بر پایه سه عنصر بنیان گذاشته شده است: توسعه اقتصادی قوی و متنوع، شمول اجتماعی که به همه ساکنین لندن توانایی سهیم شدن در موفقیت‌های آینده لندن را می‌دهد و ارتقای اساسی در مدیریت زیست‌محیطی و استفاده از منابع.

■ شهردار و جدال او با ترافیک

ترافیک لندن ازجمله مسایل بسیار مهم این شهر محسوب می‌شود. به همین جهت بخش قابل توجهی از برنامه‌ریزی‌ها در راستای کنترل این ترافیک انجام می‌شود. ۴۰ درصد خانوارهای لندن بزرگ فاقد اتومبیل هستند. این رقم در سطح کشور انگلستان ۳۷ درصد است. در هر روز ۴/۶ میلیون سفر در شهر لندن صورت می‌گیرد که ۲/۶ میلیون سفر آن با مترو انجام می‌شود. به عبارت دیگر در لندن ۸۰ درصد تردد افراد توسط وسایل حمل و نقل عمومی انجام می‌شود به طوری که در این بین سهم مترو ۵۵ درصد و سهم اتوبوس ۲۰ درصد است.

مهمترین تمرکز فعالیت‌های شهردار لندن را می‌توان در دو مقوله حمل و نقل و محیط زیست دانست. وی در زمان انتخابش به عنوان شهردار لندن نیز، محور اصلی اقدامات خود را بر پایه حمل و نقل قرار داد. وی تاکید می‌کرد که برای روان کردن ترافیک و کاهش حجم سنگین آن در خیابان‌های مرکزی شهر لندن، باید مردم را به استفاده از وسایل نقلیه عمومی به جای ماشین‌های شخصی خود تشویق کرد.

اوج فعالیت‌های خلاقانه لیوینگستون در مقام شهردار لندن نیز، راه‌اندازی سیستم دریافت هزینه برای کاهش ترافیک در مراکز پرتردد شهر است. با این راهکار ترافیک در مرکز شهر لندن در مقایسه با نقاط مشابه آن از نظر جمعیت، ۳۰ درصد کاهش یافت. وی متعهد شده است، همزمان با اجرای سیستم اخذ هزینه برای ورود به مرکز شهر، تعداد اتوبوس‌هایی که در خیابان‌های اصلی مرکز شهر تردد می‌کنند افزایش دهد. به این ترتیب، مالکان ماشین‌های خصوصی و کامیون‌های حمل بار که در ساعت‌های اوج ترافیک قصد ورود به مرکز شهر را دارند، باید روزانه مبلغ ۱۰ دلار پرداخت کنند.

لیوینگستون از هم‌اکنون در تدارک و برنامه‌ریزی برای انتخابات سال ۲۰۰۸ لندن است که در صورت انتخاب او برای بار سوم به عنوان شهردار لندن می‌توان به تحولات شگرف در تکمیل شبکه حمل و نقلی این شهر امیدوار بود. او می‌گوید: «می‌خواهم تمامی طرح‌های خود را به تصویب و تایید همگان برسانم و ثابت کنم که با برنامه‌ریزی می‌توان تمامی طرح‌ها را در زمان معین و بر طبق بودجه تنظیم شده به پایان رساند.»

*** شهرساز و پژوهشگر**

خلاصه مطلب

۱- مهمترین تمرکز فعالیت‌های شهردار لندن را می‌توان در دو مقوله حمل و نقل و محیط زیست دانست. وی در زمان انتخابش به عنوان شهردار لندن نیز، محور اصلی اقدامات خود را بر پایه حمل و نقل قرار داد.

۲- در لندن ۸۰ درصد تردد افراد توسط وسایل حمل و نقل عمومی انجام می‌شود به طوری که در این بین سهم مترو ۵۵ درصد و سهم اتوبوس ۲۰ درصد است.

۳- ۴۰ درصد خانوارهای لندن بزرگ فاقد اتومبیل هستند. این رقم در سطح کشور انگلستان ۳۷ درصد است.

منابع:

۱- خوانساری، محبوبه (۱۳۸۴-الف)، «شهرداران شهرهای بزرگ چه می‌کنند؟»، پایگاه اطلاع‌رسانی شهرسازی و معماری (WWW.uan.ir)

۲- خوانساری، محبوبه (۱۳۸۴- ب)، «سایه جنجال دنبال شهردار لندن»، پایگاه اطلاع‌رسانی شهرسازی و معماری (WWW.uan.ir)

۳- سعیدی رضوانی، نوید (۱۳۸۴)، «تهران- لندن در یک نما»، پایگاه اطلاع‌رسانی شهرسازی و معماری (WWW.uan.ir)

۴- شرکت خدمات مدیریت ایرانیان (۱۳۸۴)، بررسی تطبیقی مدیریت مناطق کلانشهری؛ گزارش شماره ۸ از طرح بازنگری استراتژیک نظام مدیریت اجرایی کلانشهر تهران، مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران.

5-Stevens, Andrew(2005),Ken Livingstone;Mayor of London , http://www.citymayors.com/mayors/london_mayor.html.

□ گفتارها

تاثیر مخرب قانون جدید حریم شهرها

لایحه پیشنهادی دولت با عنوان «تعاریف محدوده و حریم شهر، روستا و شهرک و نحوه تعیین آنها» بالاخره و پس از مدت‌ها بحث و بررسی با ایجاد تغییراتی به تصویب مجلس شورای اسلامی و تائید شورای نگهبان رسید و توسط رئیس‌جمهور برای اجرا به وزارت مسکن و شهرسازی ابلاغ شد. چنانکه در مقدمه لایحه پیشنهادی دولت به مجلس بیان شده است اهداف اصلی از پیشنهاد این لایحه، برطرف‌کردن مشکلات ناشی از تعدد تعاریف مربوط به حریم و محدوده شهر در قوانین و مقررات موجود و نیز رفع شبهات موجود درخصوص محدوده و حریم شهرها و روستاها و نحوه تعیین آنها و ایجاد زمینه مناسب برای نظارت و جلوگیری از گسترش بی‌رویه شهرها و روستاها بوده است. ضرورت و اهمیت ارائه این لایحه از آنجا ناشی می‌شود که در هیچ یک از قوانین متعدد قبلی، نحوه تعیین و تعریف محدوده‌ها و حرایم شهری به صراحت و با جامعیت بیان نشده است. ضمن این که محدوده‌های مدیریتی شهرها و روستاها در این قوانین با تعابیر و اصطلاحات متعدد و متفاوت بیان شده است، تا آنجا که بیش از بیست عبارت مختلف نظیر محدوده خدماتی، محدوده قانونی، حریم شهر، حریم استحفاظی، محدوده استحفاظی، حوزه نفوذ، حدود شهر، حوزه قانونی، حوزه شهری و نظایر آن برای محدوده‌های شهری به کار رفته است. این تشتت باعث بروز اختلافات و سردرگمی نهادهای مدیریتی مختلف در چگونگی هدایت، نظارت و کنترل توسعه در اراضی پیرامونی شهرها شده است. این وضعیت در حریم کلانشهرهای کشور و به ویژه شهر تهران، که محل بروز تغییرات و تحولات گسترده در زمینه ساخت و ساز، تفکیک و تقسیم زمین و تغییر کاربری اراضی است، شرایطی بحرانی ایجاد کرده است.

■ تفاوت‌های عمده قانون مصوب با لایحه پیشنهادی

مهم‌ترین تفاوت‌های قانون مصوب مجلس با لایحه پیشنهادی دولت در دو نکته زیر نهفته است:

۱- در ماده ۲ قانون مصوب نسبت به ماده ۲ لایحه پیشنهادی، عبارتی در انتهای ماده با این مضمون افزوده شده است که: «حریم شهر... از مرز تقسیمات کشوری، شهرستان و بخش مربوط تجاوز ننماید.»

۲- در قانون مصوب دو تبصره زیر به لایحه پیشنهادی اضافه شده است:

تبصره ۱ ماده ۳: روستاهایی که در حریم شهرها واقع می‌شوند مطابق طرح هادی روستایی دارای محدوده و حریم مستقل بوده و شهرداری شهر مجاور حق دخالت در ساخت و ساز و سایر امور روستا را ندارد.

تبصره ۴ ماده ۳: درآمد ناشی از ساخت و سازها و عوارض روستاهایی که در حریم شهرها قرار می‌گیرند اعم از روستاهای دارای طرح هادی و فاقد طرح هادی به حساب دهیاری‌های روستا جهت توسعه و عمران واریز می‌گردند.

■ نقاط قوت قانون مصوب

۱- سامان دادن به تعاریف پراکنده و گاه متناقض از محدوده‌ها و حرایم شهری در جهت بهبود وضعیت نظارت و هدایت توسعه شهری و جلوگیری از عملکرد گریزگاه‌های قانونی در این زمینه.

۲- جلوگیری از تشکیل شهرداری‌های جدید در حریم شهرها و در نتیجه جلوگیری از افزایش تعدد و تفرق نهادهای مدیریتی (تبصره ۲ ماده ۳)

۳- به رسمیت شناختن محدوده مجموعه‌های شهری به عنوان مناطق عملکردی جدید در پهنه سرزمین برای اولین‌بار در قوانین مصوب مجلس.

■ نقاط ضعف قانون مصوب

۱- اعطای اختیار به دهیاری‌های واقع در حریم شهرها (ازجمله شهر تهران) برای صدور مجوز و نظارت بر ساخت و ساز در محدوده و حریم روستا: هدف اصلی از الحاق این بند به لایحه پیشنهادی دولت، تامین منابع درآمدی ناشی از ساخت و ساز برای نهاد نوتاسیس دهیاری در روستاهای کشور بوده است. این هدف به صراحت در تبصره ۴ ماده ۳ بیان شده است، غافل از این که: الف- این اقدام موجب افزایش تفرق مدیریتی در حریم شهرها به ویژه کلانشهرهای کشور می‌شود و در نتیجه وضعیت نابسامان کنونی در کنترل ساخت و ساز در حریم کلانشهرها را بیش از پیش تشدید می‌کند.

ب- روشن است که دهیاری‌ها فاقد توان فنی، تخصصی و انسانی لازم برای مدیریت توسعه روستایی در حریم کلانشهرهایی با جاذبه توسعه شدید هستند.

پ- اعطای این اختیار به دهیاری‌ها در حالی صورت می‌گیرد که آنها اساساً فاقد ظرفیت و بینش لازم برای حفظ منافع استراتژیک و مشترک توسعه مناطق کلانشهری هستند.

۲- تناقض درونی قانون: ماده ۲ قانون مصوب می‌گوید حریم شهر عبارت است از قسمتی از اراضی بلافصل پیرامون محدوده شهر که نظارت و کنترل شهرداری در آن ضرورت دارد. اما طبق تبصره ۱ ماده ۳ قانون و برخلاف آنچه در ماده ۲ بر آن تاکید شده است شهرداری مجاور حق دخالت در ساخت و ساز و سایر امور روستایی واقع در حریم خود را ندارد. مطابق این قانون، شهرداری حق دخالت و نظارت بر بخشی از حریم خود را ندارد.

۳- محدود کردن حریم شهرها به تقسیمات اداری و سیاسی: این تاکید در قانون جدید، ادامه مصوبه مجلس شورای اسلامی در سال ۱۳۷۲ با عنوان «قانون الحاق یک بند و سه تبصره به عنوان بند ۳ ماده ۹۹ قانون شهرداری» است. اشکال وارد بر این بخش از مصوبه از آنجا ناشی می‌شود که تعیین حریم شهرها در طرح‌های جامع و هادی شهری معمولاً براساس مطالعات علمی و فنی صورت می‌گیرد، حال آن که تقسیمات کشوری، برخلاف آنچه در قانون تقسیمات کشوری آمده است، طی فرآیندی اداری و در چانه‌زنی‌های سیاسی تعیین می‌شود. در نتیجه این دو محدوده ضرورتاً بر هم منطبق نمی‌شوند.

□ خبرها

شهر اپرا

می‌گویند منظره افق لندن یکی از مشهورترین مناظر جهان است. کلیسای جامع سنت پل و برج کاناری وارف (Canary Wharf) به همراه ساختمان‌های دیگر منظره یکی از محبوب‌ترین شهرهای توریستی جهان و بزرگترین شهر قاره اروپا را تشکیل می‌دهند. بی‌جهت نیست که هرگاه از لندن صحبت به میان می‌آید بی‌اختیار به یاد ساختمان پارلمان بریتانیا و کاخ باکینگهام می‌افتیم. برخی از جاذبه‌های توریستی لندن به شایستگی، شهرت جهانی یافته‌اند. کلیسای وست مینستر- که مقبره افراد سرشناسی را در خود جای داده است- بارها محل برگزاری مراسم جشن و عزای ملی بریتانیا بوده است. اگرچه نخستین مجلس در ایسلند شکل گرفت، ساختمانی که دو مجلس عوام و اعیان را در لندن در خود جای داده، «مادر پارلمان‌های جهان» لقب گرفته است. می‌توان گفت که بسیاری از گنجینه‌های ارزشمند بریتانیا در لندن و در برخی از بزرگترین و مهمترین موزه‌های جهان نگهداری می‌شود. از این میان می‌توان جواهرات سلطنتی و کتیبه رشید را نام برد. بهتر از هر چیز اینکه دیدار از بسیاری از این موزه‌ها مجانی است. و اما هرگاه گردشگران از آثار و ابنیه تاریخی خسته شدند می‌توانند به سراغ جاذبه‌های جدیدتری چون سینمای آی‌مکس یا چرخ و فلک عظیم «چشم لندن» (London Eye) بروند و از فراز آن منظره شهر لندن را تماشا کنند.

■ کاخ باکینگهام

کاخ باکینگهام، که سه پارک بزرگ سلطنتی آن را احاطه کرده‌اند، تنها از زمان ملکه ویکتوریا در قرن نوزدهم محل سکونت پادشاه یا ملکه بریتانیا بوده است. از دویست اتاق این کاخ بزرگ تنها هجده اتاق که برخی از آنها مورد استفاده ملکه قرار دارد، در ماه‌های اوت و سپتامبر در معرض دید عموم قرار می‌گیرد، چراکه در این زمان ملکه برای گذراندن تعطیلات تابستانی به اسکاتلند سفر می‌کند. اکثر گردشگران علاقه‌مند به تماشای مراسم تحویل پست نگهبانان ویژه کاخ باکینگهامند، اما به‌خاطر داشته باشید که این مراسم در روزهای بارانی انجام نمی‌گیرد. در اتاق‌های این قصر آثار هنری ارزشمند بسیاری نگهداری می‌شود که به خانواده سلطنتی تعلق دارند ولی در حال حاضر امکان تماشای این آثار برای عموم وجود ندارد.

■ برج لندن

به گردشگران توصیه می‌شود که حتماً از برج لندن بازدید کنند چراکه پادشاهان بریتانیا مدت‌های مدید از این محل بر کشور حکم می‌راندند. قتل هنری ششم در همین برج رخ داده است. همین طور قتل ریچارد دوم که شکسپیر در نمایشنامه خود به همین نام به آن جاودانگی بخشیده. روی تپه‌ای در نزدیکی این برج، مراسم اعدام «آن بولین» دومین همسر هنری هشتم انجام گرفت. در حقیقت افراد بسیاری، از جمله برخی از خطرناک‌ترین تبهکاران بریتانیا، در سرداب‌های این برج زندانی شده‌اند. یکی از این افراد گای فاکس بود که قصد داشت ساختمان پارلمان بریتانیا را منهدم سازد. کاشف معروف، والتر رالی نیز سه بار به دستور ملکه الیزابت اول در این برج زندانی شد. برج لندن حدود هزار سال قدمت دارد و «ویلیام فاتح» آن را بنا کرده است. جواهرات سلطنتی بریتانیا در این برج نگهداری می‌شود و قدیمی‌ترین کلیسای لندن به‌نام سنت جان نیز در آن قرار دارد. نگهبانان این برج که لباس و کلاه دورنگ سیاه و قرمز دارند و در بریتانیا به گوشتخوار (Beefeater) معروفند، وظیفه راهنمایی گردشگران را برعهده دارند. در لندن هیچ‌گاه از غذا خوردن در بیرون از خانه خسته نخواهید شد. چراکه صدها رستوران می‌توان یافت که غذاهای مناسب برای هر نوع سلیقه و بودجه‌ای عرضه می‌کنند: فروشگاه‌هایی که می‌توان غذای آماده از آنها خرید و به خانه برد، رستوران‌هایی مخصوص گیاه‌خواران و آنهایی که غذای کاملاً طبیعی را ترجیح می‌دهند و در کنار آنها رستوران‌های چندستاره و مجلل. آشپزهای سراسر جهان هنر خود را در رستوران‌های لندن به نمایش گذاشته‌اند: نوآوری آشپزهای فرانسوی در کنار غذاهای سنتی این کشور، غذاهای چینی، تایلندی و ژاپنی در رقابت با غذاهای آشنا و نیز جدید ایتالیایی، خوراکی‌های تند هند، پاکستان، بنگلادش و سریلانکا و آنچه آشپزهای مصر، نیجریه، اتیوپی و مراکش با خود به ارمغان آورده‌اند. البته در این میان، لبنانی‌ها و ایرانی‌ها را نباید فراموش کرد. همچنین دور بودن کشورهای آمریکای لاتین از بریتانیا باعث نشده است طعم غذاهای آنجا برای اهالی لندن ناآشنا بماند. با وجود این، بریتانیایی‌ها گهگاه به سراغ غذاهای سنتی یا ایده‌های جدید آشپزهای خودشان نیز می‌روند. بعضی از رستوران‌ها در سطح شهر پراکنده‌اند و برخی دیگر در مناطق خاص متمرکز شده‌اند. مثلاً در مورد غذاهای چینی باید سری به محله چینی‌ها (چاینا تاون) بزنید، برای خوردن غذاهای لبنانی باید به خیابان اجور (Edgeware Road) رفت. شاید باور نکنید که در لندن بیش از سی هزار فروشگاه و مغازه در کنار صدها بازار خیابانی فعالیت می‌کنند. تعجبی ندارد که از سراسر دنیا مردم به لندن می‌آیند تا هر چقدر می‌توانند خرید کنند! در لندن هر چیزی که تصور کنید می‌توان خرید یا فروخت: از البسه دست دوم گرفته تا لباس‌هایی که معروف‌ترین طراحان اروپایی تهیه کرده‌اند. همچنین میوه تازه، دوچرخه، صنایع دستی، کتاب‌های نایاب، عتیقه‌های قرن هفدهم و حیوانات خانگی، همه و همه را می‌توان در مغازه‌های این شهر یافت. کسانی که به قصد خرید یا تنها تماشا وارد فروشگاه‌های پایتخت بریتانیا می‌شوند سفری هیجان‌انگیز شروع کرده‌اند، چراکه لندن شهری است بزرگ، زنده و فعال و خرید کردن شما را با بخش‌های مختلف و گوشه و کنار این شهر آشنا می‌سازد.